

Nieuw wondermiddel voor akkervogels?

Ondanks alle inspanningen gaan onze akkervogels nog steeds achteruit. In het Partridgeproject willen we daar iets aan doen. Samen met enkele Vlaamse en Europese projectpartners test Agrobeheercentrum Eco² twee nieuwe akkervogelmaatregelen uit.

Korneel Verslyppe, regiocoördinator Agrobeheercentrum Eco²

Partridge is een Europees project waarin landbouwers, onderzoekers, jagers, natuurbeschermers en beleidsmakers uit vijf landen de handen in elkaar slaan om in tien voorbeeldgebieden de biodiversiteit met 30% te verbeteren. De patrijs fungeert als symboolsoort. In Vlaanderen is dit een samenwerking tussen Agrobeheercentrum Eco², de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO), Hubertus Vereniging Vlaanderen (HVV) en Inagro. In twee Vlaamse voorbeeldgebieden worden twee innovatieve maatregelen uitgetest: bloemenblokken en keverbanken. Niet alleen de ecologi-

sche effecten, maar ook de ervaring van landbouwers met het inpassen van de maatregelen in hun bedrijfsvoering worden in beeld gebracht.

Een gedekte tafel

Bloemenblokken zijn landbouwpercelen van ongeveer 1 tot 1,5 ha, die ingezaaid worden met een specifiek patrijsvriendelijk bloemenmengsel van een- en meerjarige plantensoorten zoals zonnebloem, boekweit, honingklaver, luzerne en bladrammenas. Dit bloemenmengsel dient het hele jaar als een gedekte tafel voor patrijzen en andere akkervogels. In de zomer trekken de bloeiende plantensoorten

insecten aan; in de winter vormen hun zaden het voedsel. De zaden van de zonnebloemen blijken bijvoorbeeld bijzonder populair bij putters, waardoor we in het najaar grote zwermen van deze akkervogel op de bloemenblokken zien. De vegetatie blijft ook de hele winter staan en biedt daardoor dekking en beschutting tegen roofdieren, regen, wind en sneeuw. De bloemenblokken worden elk jaar voor de helft gekleemd, ingewerkt en opnieuw ingezaaid met hetzelfde mengsel. Het

Bloemenblokken en keverbanken zijn een gedekte tafel en droge slaappleaats voor akkervogels.

jaar daarop is de andere helft aan de beurt. Dit specifieke beheer versterkt het ecologische effect: het eenjarige deel is lager, meer open en ideaal voor het zoeken van voedsel, het tweejarige deel is rijker aan structuur, biedt dekking en is ideaal als nesthabitat.

Een droge slaappleaats

Keverbanken (*beetle banks*) zijn kleine opgeploegde stroken (2 à 3 m breed, zo'n 0,5 m hoog) die ingezaaid worden met een gras-kruidenmengsel en/of voorzien van een aantal struiken zoals hondsroos of meidoorn.

Parallel met de keverbank kan eventueel ook een braakstrook aangelegd worden. Keverbanken vormen een ideale nest-

en broedplaats voor patrijzen. Door de verhoging stroomt regenwater af en het nest droogt sneller op na regen, wat het broedsucces aanzienlijk verhoogt. De vegetatie op de keverbanken trekt insecten aan die onmisbaar zijn als voedsel voor de patrijzenkuikens in hun eerste levensweken, maar ook andere akkervogels profiteren van deze maatregel. Daarnaast biedt de keverbank een aantal voordelen voor landbouwers, want deze vegetatie trekt ook insectensoorten aan die als natuurlijke plaagbestrijding fungeren op de nabijge akkers.

Lerend beheren

In de 2 Vlaamse voorbeeldgebieden in Boekhoute en Ramskapelle liggen nu 3 keverbanken en 35 bloemenblokken. Samen met de gewone akkervogelbeheerovereenkomsten van de VLM, beslaat de oppervlakte akkervogelvriendelijke maatregelen in Boekhoute 10% en in Ramskapelle 14% van het voorbeeldgebied. Het INBO monitort de biodiversiteit in deze voorbeeldgebieden en vergelijkt ze met 2 referentiegebieden.

Deze resultaten worden meegeedeeld aan de landbouwers tijdens infomomenten en bij andere contacten. Zo zien ze het resultaat van hun inspanningen en kunnen ze mee nadenken over het verfijnen van de beheermaatregelen en het inpassen in hun bedrijfsvoering. Daarnaast kunnen ze de kennis en ervaring die ze opgedaan hebben delen met collega's. Voorlopig is het nog te vroeg om een echt positieve trend vast te stellen, maar we zijn ervan overtuigd dat we samen met de landbouwers op de goede weg zijn. De experimentele maatregelen zijn nieuw in Vlaanderen, maar in Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Zwitserland zijn de positieve effecten ervan op akkervogels en de biodiversiteit in het algemeen al wetenschappelijk bewezen. ■

 Korneel Verslyppe (0470 36 31 01 of korneel.verslyppe@agrobeheercentrum.be)

Het aanleggen van een keverbank in Boekhoute. Om de vogels te beschermen tegen roofdieren wordt best ook een bloemenblok (rechts) ingezaaid naast de keverbank,